

De effecten van de kabinetsvoorstellen passend onderwijs

Primair onderwijs

Algemeen			
Dit factsheet vat de gevolgen van de kabinetsvoorstellen samen op het niveau van een samenwerkingsverband (SWV). De nieuwe SWV die in 2012 in het po ontstaan, tellen gemiddeld 18.950 leerlingen. Waarvan 18.116 op de basisscholen, 512 op het special basisonderwijs en 322 op de speciaal onderwijsscholen cluster 3 en 4. Op de scholen voor basisonderwijs zitten 195 kinderen die voorheen een rugzak hadden. Bijna 18.000 leerlingen volgen regulier onderwijs zonder extra financiële ondersteuning.			
Basisscholen			
Hoe is het nu?	Wat verandert er?	Wat zijn de gevolgen voor de basisscholen?	Wat zijn de gevolgen voor het speciaal onderwijs?
Kinderen met een indicatie voor speciaal onderwijs worden geholpen in het basis-onderwijs met behulp van een rugzak. In een rugzak zit gemiddeld € 12.000, voor extra begeleiding van de leerling en de leerkracht (expertise).	De rugzak verdwijnt. Er komen niet alleen geen nieuwe rugzakken meer bij, maar alle bestaande rugzakken zijn van de één op de andere dag leeg. Het geld komt, nadat er meer dan 20% op bezuinigd is, voortaan bij het SWV binnen.	De scholen in het SWV raken samen maximaal € 2,3 miljoen aan formatie en externe expertise kwijt. Dat zijn 39 formatieplaatsen, mede in het speciaal onderwijs. Als het SWV na alle verplichte uitgaven geld overhoudt, kan een deel van dit geld weer terugkomen bij de basisscholen. Een deel van 39 formatieplaatsen kan dan in stand blijven. Als de school de rugzakleerling op het oude niveau wil blijven helpen, moeten de klassen groter worden.	Het speciaal onderwijs verliest arbeidsplaatsen door het wegvallen van de ambulante begeleiding. Sommige leerlingen zullen door het wegvallen van de extra begeleiding alsnog aangewezen zijn op speciaal onderwijs. Als hierdoor het speciaal onderwijs groeit, worden deze kosten in rekening gebracht bij het SWV.
Het SWV onderneemt activiteiten die direct of indirect ten goede komen aan de scholen. Daarnaast geeft het SWV de basisscholen gemiddeld € 100 per leerling voor het realiseren van interne begeleiding en een onderwijszorgstructuur op elke basisschool.	Het SWV krijgt te maken met nieuwe, verplichte uitgaven en extra taken. Hiervoor krijgt men geen extra budget. Mogelijk moet op de € 100 per leerling voor de basisscholen bezuinigd worden.	Het gevolg is dat SWV minder (of in het uiterste geval geen) geld kunnen geven aan de basisscholen voor interne begeleiding en zorgstructuur. Als basisscholen dit toch in stand willen houden, moet er gesneden worden in het primair proces.	

Speciaal Onderwijs, cluster 3 en 4			
Hoe is het nu?	Wat verandert er?	Wat zijn de gevolgen voor het speciaal onderwijs?	Wat zijn de gevolgen voor het regulier onderwijs?
<p>In een gemiddeld SWV zijn er 322 leerlingen op het speciaal onderwijs. De SO school krijgt voor elke leerling gemiddeld € 16.000 bekostiging van de rijksoverheid. Per schoolsoort zijn er grote verschillen.</p> <p>De scholen voor SO verzorgen nu ook de ambulante begeleiding van de kinderen die met een SO-indicatie meedraaien in het regulier basisonderwijs. Daarvoor ontvangen de scholen € 3.000 per leerling.</p>	<p>De grootste bezuinigingen vallen in het speciaal onderwijs. Alle schoolsoorten worden getroffen, ook de cluster 1 en 2 scholen. Er wordt overall 10% bezuinigd door de klassen te vergroten, maar ook verschillende vormen van aanvullende bekostiging vallen weg.</p> <p>Straks ontvangen de scholen voor een leerling nog € 13.500, een bezuiniging van bijna 20%.</p> <p>Daarbovenop komt nog de bezuiniging op de ambulante begeleiding, die geheel wegvalt.</p>	<p>De SO scholen krijgen per leerling € 2.500 minder. Dit leidt tot grotere groepen en verlies aan formatieplaatsen. In totaal is dit € 800.000 of 13 formatieplaatsen minder in twee SO scholen.</p> <p>Met 13 fte minder moeten nog steeds 322 leerlingen met zware zorgvraag geholpen worden.</p> <p>Bovendien verliest het SO nog eens 13 fte's door het wegvallen van de ambulante begeleiding.</p> <p>Het SWV wordt verantwoordelijk voor de toelating tot het SO; het speciaal onderwijs wordt afhankelijk van de partners in het SWV.</p>	<p>Het regulier onderwijs gaat de kosten voor het speciaal onderwijs zelf betalen; ruim € 8.000 per leerling zorgbekostiging. Voor 322 leerlingen kost dit € 2,6 miljoen. Het SWV beslist over plaatsing in het speciaal onderwijs. Dit kan ertoe leiden dat plaatsing op het speciaal onderwijs zeer moeilijk wordt. Op het reguliere onderwijs wordt de problematiek dan complexer en er is minder geld voor beschikbaar.</p> <p>Als in een SWV in plaats van de gemiddelde 322 leerlingen er 450 leerlingen op het SO zijn, kost dit het SWV € 1 miljoen extra. Dit bedrag is dan niet meer beschikbaar voor de reguliere scholen. Hierdoor kan het regulier onderwijs met een taakverzwaring te maken krijgen. Als er minder leerlingen op het VSO zijn, is er meer budget voor de reguliere scholen beschikbaar.</p> <p>De onder-steuning van leerkrachten door ambulante begeleiders is niet meer beschikbaar. Ook dit leidt tot een taakverzwaring.</p>
Speciaal Basisonderwijs			
Hoe is het nu?	Wat verandert er?	Wat zijn de gevolgen voor het speciaal basisonderwijs?	Wat zijn de gevolgen voor het reguliere onderwijs?
De SBAO-scholen krijgen voor 2 % van het	In beginsel niets.	In beginsel geen. Het SWV blijft gemiddeld	In beginsel geen. Het SWV blijft gemiddeld

aantal leerlingen in het SWV zorgbekostiging van de rijksoverheid en voor de overige leerlingen van het SWV. Gemiddeld neemt 2,7% van de leerlingen van het SWV deel aan het SBAO.		€ 559.000 bijdragen aan de het SBAO. Het SBAO zou kunnen gaan groeien omdat het SO moet krimpen en SBAO plaatsen voor het SWV goedkoper zijn dan SO plaatsen.	€ 559.000 bijdragen aan de het SBAO. Het SBAO zou kunnen gaan groeien omdat het SO moet krimpen en SBAO plaatsen voor het SWV goedkoper zijn dan SO plaatsen. Dit leidt tot een hogere bijdrage van het SWV aan het SBAO en minder geld voor het regulier onderwijs.
Samenwerkingsverbanden			
Hoe is het nu?	Wat verandert er?	Wat zijn de gevolgen voor het samenwerkingsverband?	
Het SWV krijgt € 151 zorgbudget per leerling.	Het SWV krijgt bovenop het bestaande zorg- budget de beschikking over een nieuw zorg- budget. Dit is regionaal gezien geen extra geld, maar een verschuiving van geldstromen, waar meer dan 15% op bezuinigd is. Straks beschikken SWV over € 395 per leerling, per SWV is dit gemiddeld 7,5 miljoen. Hiervan moet betaald worden <ul style="list-style-type: none"> • De zorgbekostiging van het speciaal onderwijs • De hulp aan alle voormalige rugzakleerlingen • Bestaande activiteiten van het SWV • De nieuwe taken van het SWV 	Het SWV krijgt, in ieder geval op papier, een aanzienlijk groter budget namelijk € 7,5 miljoen. Het SWV moet gaan betalen voor het SO. Gemiddeld is men € 3,1 miljoen verplicht kwijt aan zorgbekostiging van het SBAO en SO. Er resteert dan € 4,4 miljoen voor de begeleiding van alle voormalige rugzak- leerlingen (voorheen € 2 miljoen), de algemene taken van het SWV en de overdracht naar de basisscholen (voorheen € 2,9 miljoen) én de totale vormgeving van passend onderwijs. Een gemiddeld SWV verliest € 500.000 door de bezuinigingen. Deze bezuiniging kan zich uiten door minder “zorg- handen” in de basisschool.	
Met dit geld moet 5% van alle leerlingen met speciale zorgbehoeften geholpen worden, in het SBAO of op de basisschool.	Het SWV moet voor 100% van de leerlingen een passend onderwijs- zorgaanbod realiseren.	Het SWV moet zorgen voor de totale vormgeving van passend onderwijs, maar krijgt minder middelen.	
Het SWV indiceert via de PCL de leerlingen voor het SBAO.	Een commissie van het SWV gaat ook indiceren voor het SO. Deze <i>nieuwe PCL</i> neemt de taken van de REC's over. De REC's worden opgeheven. Het budget wegbezuinigd. De taken nemen toe.	Het SWV krijgt er een taak bij, zonder budget.	
Het SWV bekostigt in veel gevallen een deel van de zorgstructuur en interne begeleiding op de basisschool. Gemiddeld € 100 per leerling.	Als het SWV financiële middelen beschikbaar heeft en deze hierin wenst te blijven besteden, hoeft er niets te veranderen.	Het SWV heeft nieuwe verplichte uitgaven en taken. De kans is groot dat het SWV moet bezuinigen op de huidige taken. Dit leidt tot verlies aan werkgelegenheid op de basisscholen. Dit zijn precies de handen die cruciaal zijn in het vormgeven van speciale leerlingenzorg.	
SWV tellen thans gemiddeld 6.800 leerlingen	Scholen worden door de overheid ingedeeld in	De 234 bestaande SWV moeten zich binnen één jaar herschikken tot 84	

en omvatten 29 scholen van meerdere schoolbesturen.	een SWV. De SWV worden gemiddeld bijna drie keer zo groot.	verplichte SWV en in de nieuwe setting operationeel zijn.
---	--	---

Conclusies primair onderwijs:

- Een gemiddeld SWV heeft ruim vijftig formatieplaatsen minder ter beschikking. Dertien op de SO school (grotere groepen) en maximaal 39 (de voormalige rugzakgelden). Dit zijn vaak juist de handen die nu cruciaal zijn binnen de onderwijszorgstructuur. Als een school deze taken in tact wil laten, moet met snoeien op het primair proces.
- Scholen worden voor de financiële kant van passend onderwijs afhankelijk van het SWV: is er überhaupt geld in het SWV en hoe besluit het SWV dit geld over de scholen te verdelen?
- Budget voor passend onderwijs ontstaat pas als het SBAO en/of SO dalen in omvang.
- De herschikking van de SWV -van 234 naar 84- leidt in aanvang tot veel bestuurlijke drukte en krachtmetingen.

De effecten van de kabinetsvoorstellen passend onderwijs

Voortgezet onderwijs

Algemeen			
Dit factsheet vat de gevolgen van de kabinetsvoorstellen samen op het niveau van een samenwerkingsverband (SWV). De bestaande samenwerkingsverbanden (SWV) VO worden in beperkte mate herschikt. Na 2012 zijn er dan 84 samenwerkingsverbanden. Een gemiddeld samenwerkingsverband telt ruim 11.000 leerlingen en 15 scholen. Bijna 13% van de leerlingen volgt praktijkonderwijs of leerweg ondersteunend onderwijs. Ruim 3% van de leerlingen (ongeveer 350) zit op speciale scholen, cluster 3 en 4. Op de reguliere scholen hebben op dit moment 170 leerlingen (1,5%) een rugzak voor cluster 3 en 4. Meer dan 9.000 leerlingen volgen regulier onderwijs zonder extra financiële ondersteuning.			
Scholen voor voortgezet onderwijs			
Hoe is het nu?	Wat verandert er?	Wat zijn de gevolgen voor het voortgezet onderwijs?	Wat zijn de gevolgen voor het speciaal onderwijs?
Leerlingen met een indicatie voor speciaal onderwijs worden geholpen in het voortgezet onderwijs met behulp van een rugzak. In een rugzak zit gemiddeld € 6.000, voor extra begeleiding van de leerling en ondersteuning van de leerkracht (expertise vanuit het speciaal onderwijs).	De rugzak verdwijnt. Er komen niet alleen geen nieuwe rugzakken meer bij, maar alle bestaande rugzakken zijn van de één op de andere dag leeg. Het geld komt, nadat er meer dan 20% op bezuinigd is, voortaan bij het SWV binnen.	De scholen in het SWV raken in het ergste geval samen maximaal € 1 miljoen aan formatie en externe expertise kwijt. Dat zijn 14 formatieplaatsen, mede in het speciaal onderwijs. Als het SWV na alle verplichte uitgaven geld overhoudt, kan een deel van dit geld weer terugkomen bij de scholen voor voortgezet onderwijs. Een deel van de 14 fte's kan dan in stand blijven. Als de school dezelfde zorg als voorheen wil blijven inzetten voor de rugzakleerling, moet er op andere middelen bezuinigd worden.	Het speciaal onderwijs verliest arbeidsplaatsen door het wegvallen van de ambulante begeleiding. Sommige leerlingen in het regulier onderwijs zullen door het wegvallen van extra begeleiding alsnog aangewezen zijn op speciaal onderwijs. Als hierdoor het speciaal onderwijs groeit, worden deze kosten in rekening gebracht bij het SWV.
Het SWV onderneemt activiteiten die direct of indirect ten goede komen aan de scholen. Rebounds, extra budgetten voor zorgleerlingen en versterken van de zorgstructuur, scholing en steeds vaker een orthopedagogisch didactisch centrum.	Het SWV krijgt te maken met nieuwe, verplichte uitgaven en extra taken, waarvoor niet meer budget komt. De vraag is of de bestaande activiteiten gehandhaafd kunnen blijven.	De één loket gedachte die vorm begint te krijgen, moet het nu verder doen zonder middelen. Noodzaak tot overleg en afstemming met jeugdzorg en andere scholen wordt groter, maar er is geen facilitering. Dit kan tot meer werkdruk bij de leraren leiden.	

Voortgezet Speciaal Onderwijs			
Hoe is het nu?	Wat verandert er?	Wat zijn de gevolgen voor het speciaal onderwijs?	Wat zijn de gevolgen voor het regulier onderwijs?
<p>De school voor VSO krijgt voor elke leerling gemiddeld € 17.000. Per schoolsoort zijn er grote verschillen.</p> <p>In een gemiddeld SWV zijn er 358 leerlingen op het speciaal onderwijs.</p> <p>De scholen voor VSO verzorgen nu ook de ambulante begeleiding van de jongeren die met een VSO-indicatie onderwijs volgen in het regulier voortgezet onderwijs.</p> <p>Daarvoor ontvangen de scholen € 3.000 per leerling.</p>	<p>De grootste bezuinigingen vallen in het speciaal onderwijs. Alle schoolsoorten worden getroffen, ook de cluster 1 en 2 scholen. Er wordt overall 10% bezuinigd door de klassen te vergroten, maar ook verschillende vormen van aanvullende bekostiging vallen weg. Straks ontvangen de scholen voor een leerling nog € 14.500, een bezuiniging van bijna 20%.</p> <p>Daarbovenop komt nog de bezuiniging op de ambulante begeleiding, die geheel wegvalt.</p>	<p>De VSO scholen krijgen per leerling € 2.500 minder. Dit leidt tot grotere groepen en verlies van formatieplaatsen. In totaal is dit € 900.000 of 12 formatieplaatsen.</p> <p>Met 12 fte's minder moeten nog steeds 358 leerlingen met een zware zorgvraag geholpen worden. Bovendien verliest het VSO nog eens 8 fte's door het wegvallen van de ambulante begeleiding.</p> <p>Het SWV gaat de € 9.000 zorgbekostiging per leerling betalen. Zij worden ook verantwoordelijk voor de toelating; het speciaal onderwijs wordt afhankelijk van de partners in het SWV.</p>	<p>Het regulier onderwijs gaat de kosten voor het speciaal onderwijs zelf betalen; ruim € 9.000 per leerling zorgbekostiging. Voor 358 leerlingen kost dit € 3,2 miljoen.</p> <p>Het SWV beslist over plaatsing in het speciaal onderwijs. Dit kan ertoe leiden dat plaatsing op het speciaal onderwijs zeer moeilijk wordt. Op het reguliere onderwijs wordt de problematiek complexer en er is minder geld voor beschikbaar.</p> <p>Als in een SWV in plaats van de gemiddelde 358 leerlingen er 450 leerlingen op het VSO zijn, kost dit het SWV ruim € 800.000 extra. Dit bedrag is dan niet meer beschikbaar voor de reguliere scholen. Als er minder leerlingen op het VSO zijn, is er meer budget voor de reguliere scholen beschikbaar.</p>
Praktijkonderwijs/leerwegerondersteunend onderwijs			
Hoe is het nu?	Wat verandert er?	Wat zijn de gevolgen voor LWOO en praktijkonderwijs?	Wat zijn de gevolgen voor het reguliere onderwijs?
<p>Leerlingen, die een indicatie hebben voor praktijkonderwijs of LWOO ontvangen € 4.500 zorgbekostiging.</p> <p>Dit gaat om ruim 12% van de leerlingen. In een gemiddeld SWV zijn dat bijna 1.500</p>	<p>Het totale budget voor deze zorg wordt gebudgetteerd. Dat betekent dat er geen geld beschikbaar is voor groei.</p>	<p>Als er meer leerlingen komen, komt er niet meer geld bij. Dat betekent grotere groepen of minder geld voor extra begeleiding.</p> <p>Omdat de toegang tot het VSO moeilijker</p>	<p>Omdat er geen geld voor groei beschikbaar is, is het mogelijk dat de toelating tot LWOO en praktijkonderwijs beperkt wordt. Deze leerlingen blijven dan in het regulier onderwijs zonder extra middelen.</p>

leerlingen. In het agrarisch onderwijs is bijna 40% van de leerlingen een zorgleerling.		wordt, kan de toestroom naar LWOO en praktijkonderwijs groter worden. Omdat de budgetten gemaximeerd zijn, moeten er dan meer leerlingen met hetzelfde budget opgevangen worden.	
Samenwerkingsverbanden			
Hoe is het nu?	Wat verandert er?	Wat zijn de gevolgen voor het samenwerkingsverband?	
Het SWV krijgt € 63 zorgbudget per leerling, in totaal € 700.000.	Het SWV krijgt bovenop het bestaande zorgbudget de beschikking over een nieuw zorgbudget. Dit is regionaal gezien geen extra geld, maar een verschuiving van geldstromen, waar meer dan 15% op bezuinigd wordt. Straks beschikken de SWV's over een bedrag van € 405 per leerling; per SWV is dat gemiddeld € 4,5 miljoen. Met dit bedrag moet betaald worden <ul style="list-style-type: none"> • de zorgbekostiging van het speciaal onderwijs • alle voormalige rugzakleerlingen • de bestaande activiteiten van het SWV • de nieuwe taken van het SWV 	Het SWV krijgt, in ieder geval op papier, een veel groter budget namelijk € 4,5 miljoen. Gemiddeld is men € 3,2 miljoen verplicht kwijt aan zorgbekostiging van het VSO. Er resteert dan € 1,3 miljoen voor de begeleiding van alle voormalige rugzakleerlingen én alle overige taken. Voorheen was daar € 1,6 miljoen voor beschikbaar. Een inkomstendering van € 300.000. Als er meer leerlingen in het VSO geplaatst worden, betaalt het SWV dat. Als er 450 leerlingen zijn i.p.v de gemiddelde 358, kost dat het SWV ruim € 800.000 extra. Dit gaat ten koste van het beschikbare zorgbudget. Het omgekeerde is ook het geval. In het ergste geval, is er in het SWV geen geld meer beschikbaar en wordt ook nog een bedrag verhaald op de lumpsum van de reguliere scholen.	
Dit geld is bedoeld voor leerlingen in het regulier onderwijs, die extra zorg nodig hebben en waar geen aparte middelen voor beschikbaar zijn.	Het SWV moet voor 100% van de leerlingen een passend onderwijs- zorgaanbod realiseren.	Het SWV moet zorgen voor de totale vormgeving van passend onderwijs, maar krijgt minder middelen.	
Het SWV speelt geen rol bij de indicatie voor het speciaal onderwijs of rugzakleerlingen.	Een commissie van het SWV gaat ook indiceren voor het VSO. Deze <i>nieuwe PCL</i> neemt de taken van de REC's over. De REC's worden opgeheven. Het budget wegbezuinigd. De SWV gaan ook beslissen over de verdeling van de nieuwe geldstromen.	Het SWV krijgt er een taak bij, zonder budget. De besturen binnen het SWV worden van elkaar afhankelijk en dit kan de aandacht afleiden van de inhoudelijke samenwerking.	
Het SWV onderneemt activiteiten die direct of indirect ten goede komen aan de school. Rebounds, extra budgetten voor zorgleerlingen,	Het SWV krijgt extra taken en nieuwe, verplichte, uitgaven, waarvoor niet meer budget komt. De vraag is of de bestaande activiteiten	Door de bezuinigingen op de rugzakmiddelen komt minder geld beschikbaar voor meer taken. Het SWV zal keuzes moeten maken, vermindering van de bestaande activiteiten, minder middelen voor de voormalige rugzakleerlingen	

en versterken van de zorgstructuur, scholing en steeds vaker een orthopedagogisch didactisch centrum.	gehandhaafd kunnen blijven.	of nog minder geld voor coördinatie en ondersteuning. De beschikbare ruimte en tekorten zijn afhankelijk van het aantal leerlingen in het VSO.
SWV tellen thans gemiddeld 11.200 leerlingen en omvatten 15 scholen.	De SWV VO worden als uitgangspunt genomen, maar er moet afstemming komen met de SWV PO en met terreinen van jeugdzorg.	Veel individuele scholen en schoolbesturen zullen met een herschikking te maken krijgen.

Conclusies:

- In elke regio verliezen de scholen voor voorgezet speciaal onderwijs maximaal 20 formatieplaatsen. Twaalf in de groepsbezetting en acht in de ambulante begeleiding. De werkdruk neemt toe door de vergroting van de groepen.
- De scholen voor voortgezet onderwijs verliezen 6 formatieplaatsen door het wegvallen van de rugzakgelden. Dit zijn vaak juist de handen die nu cruciaal zijn binnen de onderwijszorgstructuur. Als een school deze taken in tact wil laten, moet men snoeien op andere middelen.
- Budget voor passend onderwijs ontstaat pas als het VSO fors daalt in omvang.
- SWV met veel meer deelname dan gemiddelde deelname aan VSO houden geen budget meer over om passend onderwijs te realiseren.
- Scholen zullen creatief en vindingrijk moeten zijn om met minder middelen leerlingen te blijven ondersteunen.
- De SWV krijgen minder middelen om bestaande en nieuwe taken uit te voeren.

Samenvattende vertaling naar landelijk niveau

Primair Onderwijs

- Het speciaal onderwijs verliest bijna 2.100 formatieplaatsen door de bezuinigingen in het speciaal onderwijs en op de ambulante begeleiding.
- In het reguliere basisonderwijs verdwijnen in eerste instantie 2.100 formatieplaatsen door het wegvallen van de rugzakgeld; een gedeelte zal weer terugkomen door herverdelen van de middelen.
- De samenwerkingsverbanden ontvangen gezamenlijk € 42 miljoen minder voor dezelfde en nieuwe taken.

Voortgezet Speciaal Onderwijs

- Het voortgezet speciaal onderwijs verliest bijna 1.700 formatieplaatsen door de bezuinigingen in het voortgezet speciaal onderwijs en op de ambulante begeleiding.
- In het reguliere voortgezet onderwijs kunnen 500 formatieplaatsen verdwijnen door het wegvallen van de rugzakgeld.
- De samenwerkingsverbanden ontvangen gezamenlijk € 25 miljoen minder voor dezelfde en nieuwe taken.